

Prezentace metod

strom problémů
strom významnosti
myšlenkové mapy

Josef Basl

4. listopadu 2008

Strom problémů

Aktivity vymezení problému (Veselý 2006):

- Strukturace problému
- Definování problému
- Modelování problému
- Formulace problému

Ad Modelování problému

Podstata: Převedení problému do operacionalizovatelných proměnných a jejich vztahu

Výsledek: Kauzální, funkcionální či jiný model příčin a důsledků problému

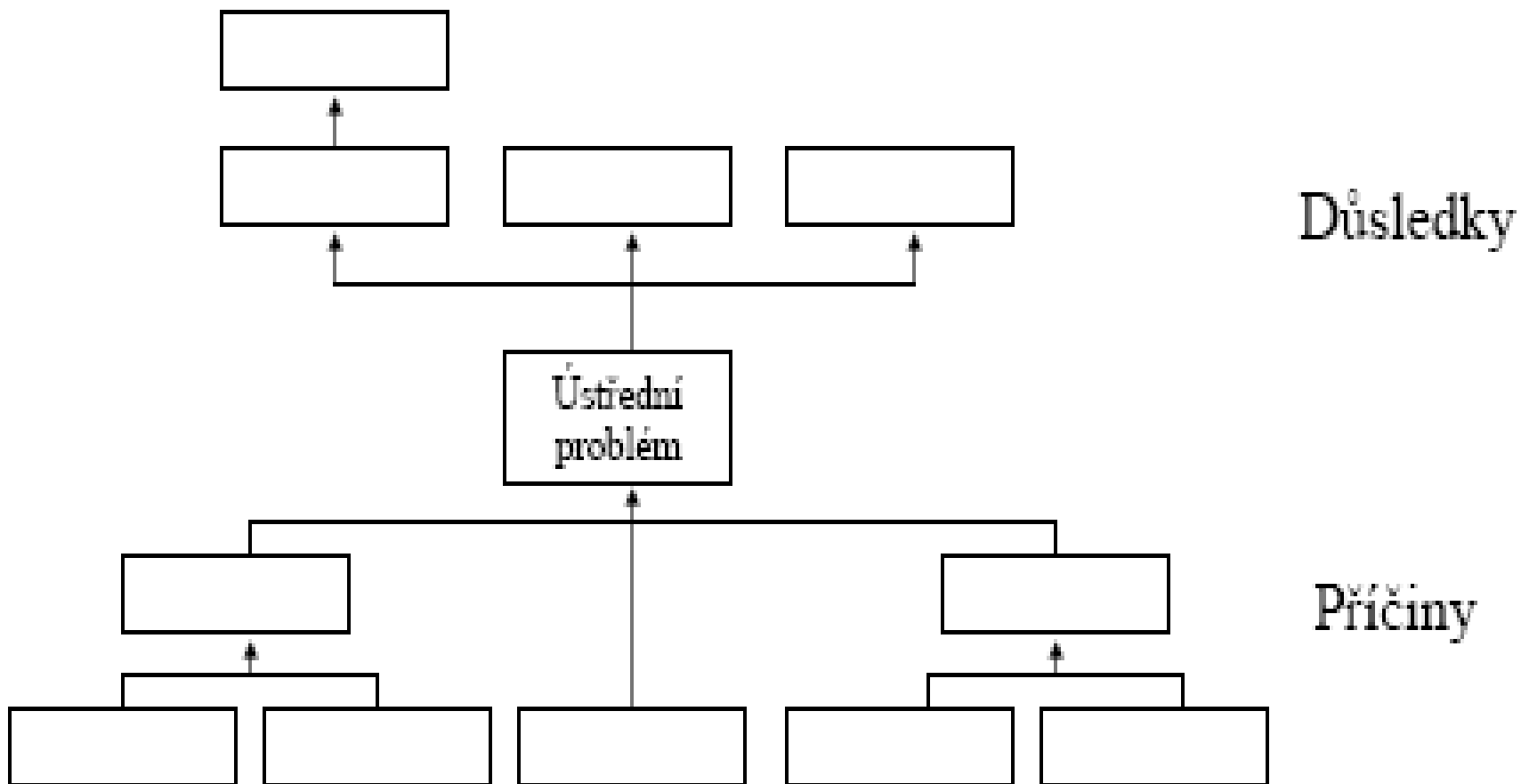
Ad Formulace problému

Podstata: Převedení problému do podoby srozumitelné všem aktérům a politicky prosaditelné

Výsledek: Vyargumentovaný a snadno srozumitelný text (včetně obrázků, grafů atd.)

Strom problémů

- Modelování problému – typologie modelů
(Veselý 2006)
- Grafické znázornění
- Diagram příčin a důsledků, tj. faktorů,
které způsobují určitý problém
(Veselý 2007)

(Veselý 2007)

Strom problémů - postup

- Formulace negativních výroků k dané oblasti (problematice)
- Seskupení podobných nebo příbuzných tvrzení a jejich převedení na přibližně podobnou úroveň obecnosti
- Identifikace klíčového problému
- Zhodnocení všech ostatních výroků a jejich rozčlenění na příčiny a důsledky problému
- Uspořádání důsledků a příčin a jejich vzájemné porovnání
- Zhodnocení, zda nechybí nějaká tvrzení a jejich doplnění
- Kontrola celkové logiky stromu

(Veselý 2007)

Strom významnosti

- Členění širokého tématu do stále užších (dílčí podtémata)
- Stromový diagram
- Jeden z cílů použití – usnadnit pochopení tématu

Stojanov (2006)

Strom významnosti

- Hierarchická struktura
- Od více abstraktního ke konkrétním detailům
- Rozvětřující se schéma
- Aspekty řazeny a kvantitativně hodnoceny
- Dle relativní významnosti
- Větve představují rozhodovací úrovně (alternativní způsoby řešení)
- Položky na dané úrovni nahlíženy ze „stejného úhlu pohledu“

Stojanov (2006)

Myšlenkové mapy

- *mind maps* (Tony Buzan)

= obraz našeho myšlení o určitém tématu

= grafické a strukturované znázornění našich myšlenek, pojmů, faktů, klíčových slov

- jejich vztah a hierarchie
- odvíjí se od klíčového pojmu či zformulovaného problému

(Veselý 2007)

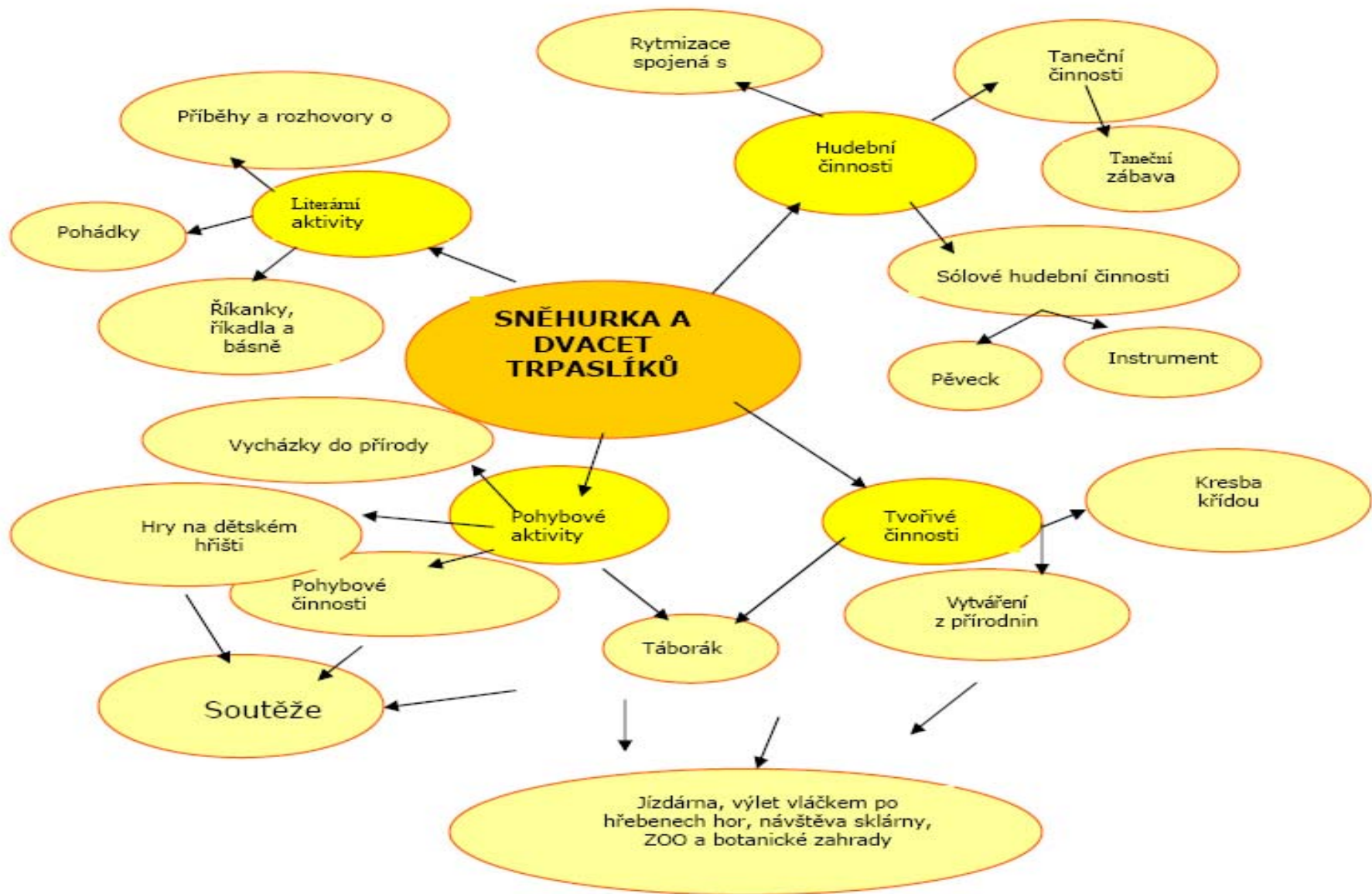
Myšlenkové mapy - postup

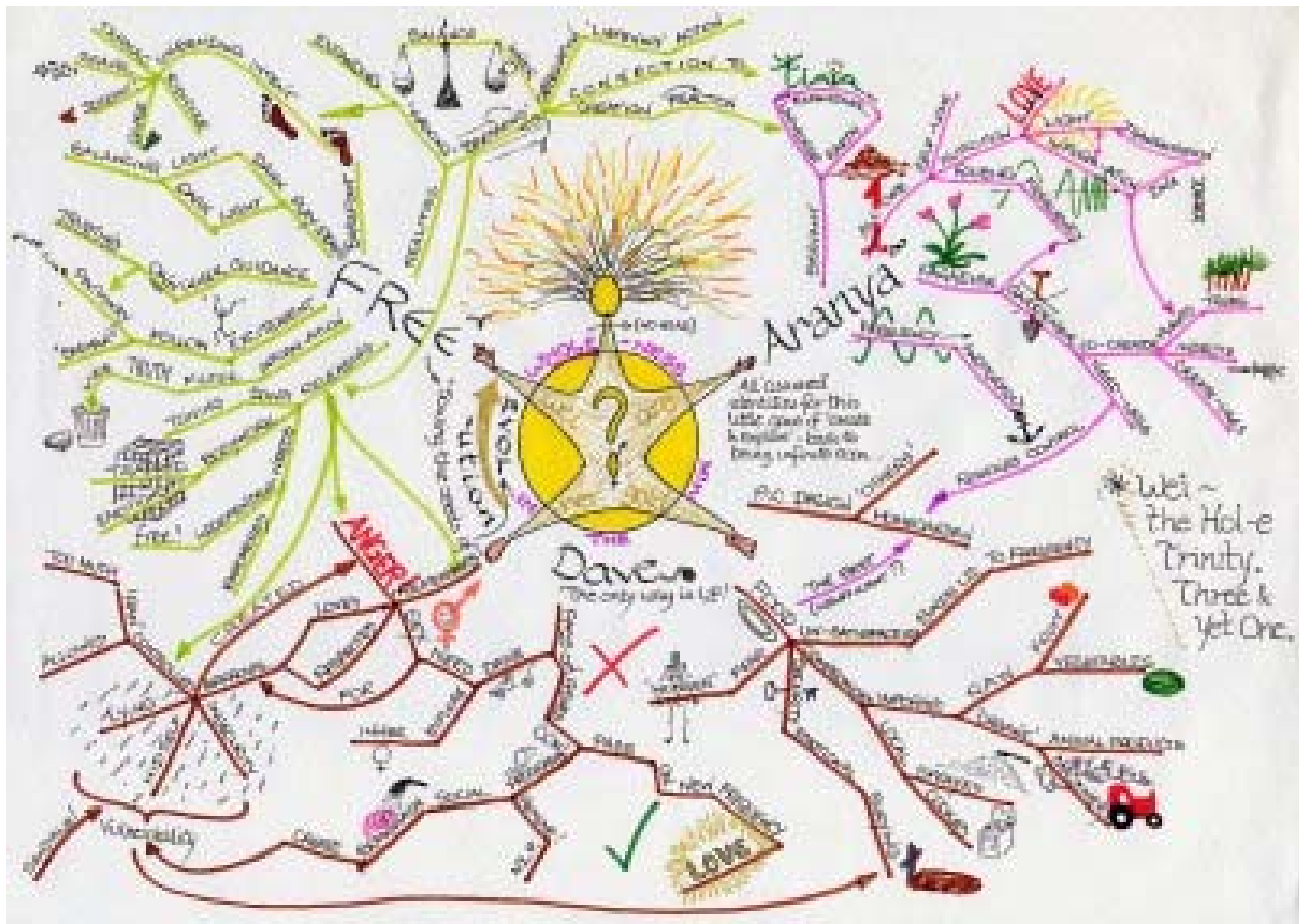
- Začít od středu a pokračovat ke krajům
- Používat pouze jednoduchá klíčová slova, pokud to jde i obrázky, symboly, kódy
- Snažit se, aby součásti, které k sobě patří, byly k sobě blíže
- Snažit se, aby všechny prvky byly rozloženy co nejrovnoměrněji
- Snažit se najít všechny vazby mezi danými prvky a propojit je
- Vybrat hlavní témata a zdůraznit je např. pomocí velkých a malých písmen

(Veselý 2007)

Odkazy na programy pro tvorbu myšlenkových map:

- http://cs.wikipedia.org/wiki/My%C5%A1lenkov%C3%A1_mapa

Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Guru_Mindmap.jpg

Místo závěru...

Praktické rady v definování problému

- *Veselý (2006) cituje E. Bardacha – zkušenosti shrnuty do doporučení:*
 - Myslete ve formě deficitu a nadbytku.
 - Definice má být hodnotící.
 - Kvantifikujte, pokud to je možné.
 - Podmínky, které způsobují problémy, jsou také problémy.
 - Nepředcházení problému je problém.
 - Iterace – vracejte se k definování problému v průběhu celé analýzy a tvorby politiky.

Použité zdroje

- Stojanov, R. 2006. Strom významnosti a morfologická analýza. Pp 70-77 in Potůček, M. (ed.) 2006. *Manuál prognostických metod*. Praha: SLON.
- Veselý, A. 2006. Analýza a vymezení problému ve veřejné politice. *Pražské sociálně vědní studie*. Dokument dostupný na http://www.fsv.cuni.cz/FSV-538-version1-PPF008_Vesely.pdf
- Veselý, A. 2007. *Metody a heuristiky pro strukturaci problémů*. Dokument dostupný na http://files.vesely.webnode.com/200000030-e63eee7368/11_metody_prehled.pdf

Děkuji vám za pozornost!